ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1977

Vyhlásené: 23.11.1977 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

80

VYHLÁŠKA

Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky

z 18. októbra 1977

o jednotnom systéme ďalšieho vzdelávania učiteľov škôl poskytujúcich základné, stredné a vyššie vzdelanie a ostatných pedagogických a výchovných pracovníkov

Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky, ostatnými zúčastnenými ústrednými orgánmi a Slovenskou odborovou radou podľa § 31 ods. 2 zákona č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon), § 37 zákona č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (učňovský zákon) so zreteľom na § 27 ods. 3 toho istého zákona a podľa § 19 ods. 2 zákona č. 19/1966 Zb. o vysokých školách:

§ 1
Základné ustanovenia

(1) Táto vyhláška upravuje jednotný systém sústavného ďalšieho vzdelávania učiteľov, pedagogických a výchovných pracovníkov. Vzťahuje sa na učiteľov škôl poskytujúcich základné, stredné a vyššie vzdelanie, vrátane materských škôl, ľudových škôl umenia, ľudových škôl jazykov a jazykových škôl a škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, na výchovných pracovníkov školských družín a školských klubov, detských domovov, domovov mládeže, výchovných a diagnostických ústavov, ďalej na majstrov odbornej výchovy, skupinových vedúcich Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže, pedagogických pracovníkov domov pionierov a mládeže (ďalej len „učitelia“), riaditeľov týchto škôl a výchovných zariadení a ich zástupcov, na vedúcich kabinetov okresných pedagogických stredísk, krajských pedagogických ústavov a Pedagogického ústavu mesta Bratislavy, na riaditeľov krajských pedagogických ústavov a vedúcich okresných pedagogických stredísk, školských inšpektorov, riaditeľov krajských pedagogicko - psychologických poradní, vedúcich okresných pedagogicko - psychologických poradní a pedagogických pracovníkov orgánov školskej správy (ďalej len „ostatní pedagogickí pracovníci“).

(2) Ďalšie vzdelávanie učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov v Slovenskej socialistickej republike uvedených v odseku 1 ústredne riadi Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

(3) Ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov iných rezortov neuvedených v odseku 1, ktorí zabezpečujú výchovu učňov, vykonávajú príslušné ministerstvá a ostatné ústredné orgány.

§ 2
Systém ďalšieho vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov

(1) Úlohou systému ďalšieho vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov je obnoviť, prehĺbiť, doplniť a rozšíriť ich vedomosti a zbehlosti získané v základnom štúdiu v súlade s rozvíjajúcimi sa potrebami socialistickej spoločnosti a vedecko - technickým rozvojom.

(2) Obsah ďalšieho vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov je jednotný a schvaľuje ho ministerstvo; zahŕňa zložku ideovo - politickú, pedagogicko - psychologickú a odborno - predmetovú.

(3) Ďalšie vzdelávanie učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov zabezpečujú národné výbory, ktoré odborne vedú školy a výchovné zariadenia, v ktorých pôsobia pracovníci uvedení v § 1 ods. 1 (ďalej len „národné výbory“), a organizujú ho školy, okresné pedagogické strediská, krajské pedagogické ústavy, Ústredný ústav pre vzdelávanie učiteľov (ďalej len „Ústav“), prípadne aj iné odborné a vedecké inštitúcie.

(4) Systém ďalšieho vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov tvorí:

a) ďalšie vzdelávanie učiteľov;

b) ďalšie vzdelávanie vedúcich kabinetov krajských pedagogických ústavov a okresných pedagogických stredísk;

c) ďalšie vzdelávanie vedúcich pedagogických pracovníkov;

d) priebežné ďalšie vzdelávanie učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov;

e) ideovo-politické vzdelávanie učiteľov.

(5) Ďalšie vzdelávanie učiteľov má tri stupne: I. stupeň - uvádzanie začínajúcich učiteľov do praxe, II. stupeň - pomaturitné a postgraduálne štúdium učiteľov, III. stupeň - špecializačné štúdium.

(6) Ďalším vzdelávaním vedúcich kabinetov krajských pedagogických ústavov a okresných pedagogických stredísk je funkčné štúdium.

(7) Ďalším vzdelávaním vedúcich pedagogických pracovníkov je cyklická príprava.

(8) Priebežné ďalšie vzdelávanie učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov zahŕňa rôzne krátkodobé druhy a formy ďalšieho vzdelávania.

(9) Ideovo-politické vzdelávanie je sústavné vzdelávanie všetkých učiteľov, ktoré podľa osobitných pokynov ministerstva organizujú národné výbory.

(10) Ďalšie vzdelávanie učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov, vrátane vedúcich pedagogických pracovníkov, sa uskutočňuje formami internátneho, diaľkového a externého štúdia, organizovaním prednášok, seminárov, kurzov, stáží a pod. Ťažiskom všetkých druhov ďalšieho vzdelávania je samostatné štúdium.

§ 3
Uvádzanie začínajúcich učiteľov do praxe

(1) Uvádzanie začínajúcich učiteľov do praxe (ďalej len „uvádzanie“) je určené pre všetkých začínajúcich učiteľov.

(2) Cieľom uvádzania je pomôcť začínajúcemu učiteľovi prekonávať začiatočné ťažkosti v práci a tvorivo uplatňovať osvojené vedomosti zo základnej prípravy v praxi. Sústreďuje sa najmä na

aktuálne otázky školskej politiky, na otázky praktickej aplikácie princípov a metód výchovnovzdelávacej práce, na dotváranie sústavy základných pedagogických zbehlostí, na prácu triedneho učiteľa, na problémy výchovy žiakov mimo vyučovania, na prácu so žiackym kolektívom, s rodičmi, na bližšie oboznámenie sa s podmienkami a tradíciami školy a oblasti, v ktorej učiteľ pôsobí.

(3) Uvádzanie zabezpečujú národné výbory, u majstrov odbornej výchovy organizácie, s ktorými sú v pracovnom pomere (ďalej len „organizácia"), riaditelia škôl alebo výchovných zariadení, vedúci odborných učilíšť alebo učňovských stredísk a uskutočňuje ho uvádzajúci učiteľ. Uvádzanie sleduje príslušný školský inšpektor.

(4) Uvádzajúci učiteľ, ktorého ustanovuje národný výbor, u majstrov odbornej výchovy organizácia, vedie začínajúceho učiteľa, radí a pomáha mu v práci.

(5) Pri uvádzaní spolupracujú metodické orgány na škole, okresné pedagogické strediská, krajské pedagogické ústavy, metodické strediská odborného výcviku a metodické strediská mimoškolskej a mimopracovnej výchovy príslušných rezortov.

(6) Uvádzanie sa uskutočňuje v prvom roku po nástupe učiteľa do pracovného pomeru a trvá jeden školský rok. Uvádzanie sa ukončí komplexným hodnotením začínajúceho učiteľa, ktoré vypracuje riaditeľ školy alebo výchovného zariadenia, vedúci odborného učilišťa alebo učňovského strediska v spolupráci s uvádzajúcim učiteľom.

(7) Ak začínajúci učiteľ po jednom roku uvádzania nedosiahne cieľ podľa odseku 2, predĺži mu riaditeľ školy (vedúci výchovného zariadenia) uvádzanie o ďalší rok.

§ 4
Pomaturitné štúdium učiteľov

(1) Pomaturitné štúdium učiteľov[1]) je určené pre učiteľky materských škôl, vychovávateľov školských družín, školských klubov, domovov mládeže, detských domovov, výchovných a diagnostických ústavov, skupinových vedúcich Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže, pedagogických pracovníkov domov pionierov a mládeže, dielenských učiteľov na stredných priemyselných, stredných poľnohospodárskych a lesníckych školách a na školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, učiteľov odborných predmetov, vychovávateľov a majstrov odbornej výchovy v učňovských zariadeniach, ktorí majú požadovanú kvalifikáciu na úrovni úplného stredného odborného vzdelania.

(2) Cieľom pomaturitného štúdia je zvyšovať ideovo-politickú úroveň učiteľov, inovovať a doplňovať ich pedagogicko - psychologickú, metodickú a odborno - predmetovú prípravu získanú stredoškolským štúdiom.

(3) Obsahom pomaturitného štúdia učiteľov je marxizmus-leninizmus, pedagogika, psychológia a najnovšie poznatky v študijnom odbore; ťažisko pritom je v štúdiu teórie vyučovania príslušných predmetov.

(4) Pomaturitné štúdium učiteľov organizujú vybrané stredné odborné školy v spolupráci s krajskými pedagogickými ústavmi, vysokými školami a inými odbornými a vedeckými inštitúciami podľa jednotných študijných plánov a osnov, ktoré schvaľuje ministerstvo. Pomaturitné štúdium majstrov odbornej výchovy a vychovávateľov sa organizuje v spolupráci s metodickými strediskami odborného výcviku a metodickými strediskami mimoškolskej a mimopracovnej výchovy príslušných rezortov.

(5) Pomaturitné štúdium učiteľov trvá spravidla dva roky a učitelia sa naň prihlasujú najskôr po šiestich rokoch a najneskôr do ôsmich rokov svojej pedagogickej praxe. Učitelia odborných

predmetov, majstri odbornej výchovy, dielenskí učitelia a vychovávatelia v učňovských zariadeniach, ak nemajú pedagogickú kvalifikáciu, absolvujú pomaturitné štúdium učiteľov až po ukončení doplnkového pedagogického štúdia, ktorým získavajú pedagogickú kvalifikáciu; toto štúdium sa im započíta do pomaturitného štúdia ako jeho súčasť.

(6) Pomaturitné štúdium učiteľov sa ukončí záverečnou skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorú určí krajský národný výbor.

§ 5
Postgraduálne štúdium učiteľov

(1) Postgraduálne štúdium učiteľov je určené pre učiteľov škôl poskytujúcich základné, stredné a vyššie vzdelanie, vrátane učiteľov odborných predmetov (inžinierov - technikov, inžinierov - ekonómov a pod.) na stredných odborných školách a v učňovských zariadeniach, ktorí ukončili vysokoškolské štúdium.

(2) Cieľom postgraduálneho štúdia učiteľov je zvyšovať ideovo-politickú úroveň učiteľov, inovovať, doplňovať, prehlbovať a rozširovať ich pedagogicko - psychologické, metodické a odborno - predmetové vzdelanie.

(3) Postgraduálne štúdium učiteľov nadväzuje na učiteľské vzdelanie získané na vysokých školách; jeho obsahom je marxizmus-leninizmus, pedagogika, psychológia a najnovšie poznatky v aprobačných predmetoch a v študijných odboroch; ťažisko pritom je v teórii vyučovania príslušných predmetov.

(4) Postgraduálne štúdium učiteľov organizujú príslušné fakulty vysokých škôl podľa jednotných študijných plánov a osnov schválených ministerstvom. Postgraduálne štúdium učiteľov má charakter riadeného individuálneho štúdia doplneného sústredeniami.

(5) Postgraduálne štúdium trvá spravidla dva roky a učitelia sa naň prihlasujú na odporúčanie národného výboru najskôr po šiestich rokoch a najneskôr do ôsmich rokov učiteľskej praxe. Učitelia odborných predmetov na stredných odborných školách a v učňovských zariadeniach, ak nemajú pedagogickú kvalifikáciu, absolvujú postgraduálne štúdium až po ukončení doplnkového pedagogického štúdia, ktorým získavajú pedagogickú kvalifikáciu. Toto štúdium sa im započíta do postgraduálneho štúdia ako jeho súčasť.

(6) Postgraduálne štúdium učiteľov sa ukončí vypracovaním záverečnej písomnej práce a vykonaním záverečnej skúšky pred skúšobnou komisiou, ktorú vymenúva dekan príslušnej fakulty.

(7) Za rovnocenné s postgraduálnym štúdiom učiteľov sa uznáva aj získanie titulu alebo vedeckej hodnosti v odbore pedagogiky, pedagogickej psychológie a teórie vyučovania príslušného predmetu, štúdium popri zamestnaní, ktorým si učitelia na odporúčanie národného výboru rozšíria alebo doplnia svoju kvalifikáciu,[2]) ďalej absolvovanie riadeného jazykového štúdia v zahraničí, prípadne iné ministerstvom schválené formy štúdia, pokiaľ sa realizujú do desiatich rokov ich pedagogickej praxe.

§ 6
Špecializačné štúdium

(1) Špecializačné štúdium je určené pre všetkých učiteľov, nadväzuje spravidla na pomaturitné alebo postgraduálne štúdium; so súhlasom národného výboru ho učiteľ môže absolvovať aj pred pomaturitným alebo postgraduálnym štúdiom.

(2) Cieľom špecializačného štúdia je zabezpečiť ďalší ideovo-politický, pedagogický a odborný rast učiteľov, zdokonaľovať ich prácu, rozvíjať pedagogickú tvorivosť a prehlbovať ich vzdelanie podľa potrieb školy a individuálnych záujmov, ďalej pripraviť učiteľov na rôzne druhy náročnejších pedagogických činností (uvádzajúci učiteľ, vedúci predmetovej komisie a metodického združenia, výchovný poradca, inštruktor didaktickej techniky, vedúci záujmového krúžku a pod.).

(3) Obsah špecializačného štúdia učiteľov sa diferencuje podľa potrieb ďalšieho rozvoja československej výchovnovzdelávacej sústavy i podľa individuálnych záujmov učiteľov.

(4) Špecializačné štúdium organizujú krajské pedagogické ústavy, Ústav, vysoké školy a iné odborné a vedecké inštitúcie.

(5) Špecializačné štúdium učiteľov sa uskutočňuje dlhodobými študijnými kurzami, špecializačným postgraduálnym štúdiom, korešpondenčnými kurzami, stážami učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy vo výrobných závodoch, laboratóriách a výskumných ústavoch, riadeným individuálnym štúdiom, individuálnou pedagogickou tvorivosťou a pod.

(6) Formy špecializačného štúdia, ktoré určí ministerstvo, sa ukončia záverečnou skúškou.

§ 7
Ďalšie vzdelávanie vedúcich kabinetov krajských pedagogických ústavov a okresných pedagogických stredísk

(1) Ďalším vzdelávaním vedúcich kabinetov krajských pedagogických ústavov a okresných pedagogických stredísk je funkčné štúdium, ktoré ich pripravuje na vykonávanie príslušnej funkcie.

(2) Obsahom funkčného štúdia sú aktuálne otázky ďalšieho rozvoja československej výchovnovzdelávacej sústavy, komunistickej výchovy, pedagogiky, psychológie, teórie vyučovania príslušných predmetov, poznatky z oblasti riadenia a kontroly práce škôl a učiteľov, otázky kádrovej práce, ekonomiky vzdelávania, hospodárskeho a materiálno-technického zabezpečenia škôl a pod.

(3) Funkčné štúdium sa organizuje spravidla ako dvojročné podľa jednotných študijných plánov a osnov a ukončí sa záverečným pohovorom.

(4) Funkčné štúdium vedúcich kabinetov okresných pedagogických stredísk organizujú krajské pedagogické ústavy.

(5) Funkčné štúdium vedúcich kabinetov krajských pedagogických ústavov organizuje Ústav.

§ 8
Ďalšie vzdelávanie vedúcich pedagogických pracovníkov

(1) Ďalšie vzdelávanie vedúcich pedagogických pracovníkov je určené pre riaditeľov škôl a výchovných zariadení, vrátane ľudových škôl umenia, ľudových škôl jazykov a jazykových škôl, ich zástupcov, riaditeľov domov pionierov a mládeže, vedúcich okresných pedagogických stredísk, riaditeľov krajských pedagogických ústavov, vedúcich okresných pedagogicko - psychologických poradní, riaditeľov krajských pedagogicko - psychologických poradní, inšpektorov a vedúcich inšpekčných útvarov, vedúcich pedagogických oddelení na odboroch školstva okresných a krajských národných výborov. Uskutočňuje sa formou kurzov cyklickej prípravy vedúcich pracovníkov (ďalej len „kurzy“); ich obsah určuje ministerstvo.

(2) Kurzy pre riaditeľky materských škôl, riaditeľov škôl poskytujúcich základné vzdelanie a ich zástupcov, riaditeľov osobitných škôl, škôl pri zdravotníckych zariadeniach, okresných a

miestnych (mestských) domov pionierov a mládeže, riaditeľov ľudových škôl umenia organizujú a zabezpečujú krajské pedagogické ústavy v spolupráci s vysokými školami.

(3) Kurzy pre riaditeľov škôl poskytujúcich stredné a vyššie vzdelanie, ich zástupcov, riaditeľov škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť (okrem osobitných škôl a škôl pri zdravotníckych zariadeniach), diagnostických a výchovných ústavov, detských domovov, domovov mládeže, riaditeľov krajských domov pionierov a mládeže, vedúcich okresných pedagogických stredísk, riaditeľov krajských pedagogických ústavov, vedúcich okresných pedagogicko - psychologických poradní, riaditeľov krajských pedagogicko - psychologických poradní, inšpektorov, vedúcich inšpekčných útvarov a vedúcich pedagogických oddelení na odboroch školstva okresných a krajských národných výborov organizuje v spolupráci s vysokými školami Ústav.

§ 9
Priebežné ďalšie vzdelávanie učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov

(1) Priebežné ďalšie vzdelávanie je určené pre všetky kategórie pedagogických pracovníkov a organizuje sa súbežne s ostatnými druhmi ďalšieho vzdelávania.

(2) Cieľom priebežného ďalšieho vzdelávania je najmä oboznamovať učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov s aktuálnymi otázkami ďalšieho rozvoja československej výchovnovzdelávacej sústavy a komunistickej výchovy, so zmenami v obsahu a organizácii vyučovania, s pokrokovými skúsenosťami z práce učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov, zabezpečiť inováciu obsahu vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov v súlade s potrebami rozvoja socialistickej spoločnosti a vedeckotechnického pokroku a poskytovať im pomoc v pedagogickej praxi.

(3) Priebežné ďalšie vzdelávanie učiteľov organizujú školy, okresné pedagogické strediská, krajské pedagogické ústavy a Ústav formami prednášok, inštruktáží, seminárov, konferencií, vzorových hodín, exkurzií, tematických zájazdov a pod.

§ 10
Ideovo-politické vzdelávanie učiteľov

(1) Trvalou súčasťou systému ďalšieho vzdelávania učiteľov je ideovo-politické vzdelávanie.

(2) Cieľom ideovo-politického vzdelávania je pomôcť učiteľom hlbšie si osvojiť učenie marxizmu-leninizmu, správne sa orientovať vo svetonázorových otázkach a v spoločenskom vývoji, aby mohli plnšie rozvinúť výchovné pôsobenie na mládež v duchu ideí socializmu a komunizmu.

(3) Ideovo-politické vzdelávanie organizujú národné výbory v nadväznosti na dosiahnutý stupeň učiteľského vzdelania.

(4) Na ideovo-politickom vzdelávaní sa nezúčastňujú učitelia, ktorí sa vzdelávajú v pomaturitnom alebo postgraduálnom štúdiu, a tí, ktorí si štúdiom popri zamestnaní rozširujú alebo doplňujú kvalifikáciu.

§ 11
Pracovné úľavy a hospodárske zabezpečenie účastníkov ďalšieho vzdelávania

(1) O pracovných úľavách a hospodárskom zabezpečení účastníkov ďalšieho vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov platia osobitné predpisy.[3])

(2) Poskytovanie pracovného voľna a hospodárske zabezpečenie pracovníkov pri funkčnom štúdiu a cyklickej príprave vedúcich pedagogických pracovníkov upravujú osobitné predpisy.[4])

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 12

(1) O úspešnom absolvovaní pomaturitného a postgraduálneho štúdia učiteľov sa vydá absolventom vysvedčenie. O absolvovaní ostatných stupňov a druhov ďalšieho vzdelávania učiteľov a ostatných pedagogických pracovníkov dostávajú účastníci osvedčenie.

(2) Od postgraduálneho a pomaturitného štúdia sú oslobodení učitelia starší ako 45-roční, ktorí majú 10 rokov pedagogickej praxe.

§ 13

(1) Jednotlivé formy systému ďalšieho vzdelávania učiteľov sa zavádzajú postupne takto:

a) uvádzanie začínajúcich učiteľov do praxe (§ 3), funkčné štúdium (§ 7) a cyklická príprava vedúcich pedagogických pracovníkov (§ 8) od 1. januára 1978;

b) pomaturitné štúdium učiteľov (§ 4), postgraduálne štúdium pre učiteľov odborných predmetov (§ 5) a špecializačné štúdium (§ 6) od 1. septembra 1978.

(2) Pokiaľ táto vyhláška neustanovuje inak, platí pre postgraduálne štúdium učiteľov vyhláška č. 49/1966 Zb. o postgraduálnom štúdiu na vysokých školách.

§ 14

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1978.

Minister:

Prof. Ing. Buša CSc. v. r.

1) Toto štúdium nie je totožné s pomaturitným štúdiom podľa úpravy MŠ SSR č. 2199/1973-II/3 (Zvesti MŠ a MK SSR 1973 zošit 7 str. 82; reg. v čiastke 28/1973 Zb.).

2) Smernice č. 3248/69-VŠ o rozširovaní a doplňovaní kvalifikácie učiteľov štúdiom popri zamestnaní na pedagogických fakultách (Zvesti MŠ a MK SSR 1969 str. 61; reg. v čiastke 38/1970 Zb.) v znení neskorších úprav.

3) Pre účastníkov pomaturitného a postgraduálneho štúdia platí vyhláška č. 140/1968 Zb. o pracovných úľavách a hospodárskom zabezpečení študujúcich popri zamestnaní.

4) Vyhláška č. 8/1967 Zb. o poskytovaní pracovného voľna a o hospodárskom zabezpečení pracovníkov pri účasti na odbornom školení organizovanom formou krátkodobého internátneho sústredenia.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.